

Luxemburg, 14 oktober 2024
(OR. en)

14146/24

DEVGEN 139
ACP 98
ENV 975
ONU 110
RELEX 1216

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.: 14 oktober 2024
aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 13832/24 + COR 1

Betreft: Woestijnvorming, bodemdegradatie en droogte
- Conclusies van de Raad (14 oktober 2024)

Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies van de Raad over woestijnvorming, bodemaantasting en droogte, die de Raad tijdens zijn 4050e zitting op 14 oktober 2024 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over woestijnvorming, bodemaantasting en droogte**DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE**

1. HERHAALT dat hij zich inzet voor de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de bijbehorende doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (Sustainable Development Goals – SDG's), met name SDG 15.3 om woestijnvorming te bestrijden, aangetaste bodems te herstellen, met inbegrip van land dat wordt aangetast door woestijnvorming, droogte en overstromingen, en te streven naar een wereld zonder verdere bodemaantasting in 2030;
2. HERINNERT ERAAN dat woestijnvorming, bodemaantasting en droogte grote ecologische, economische, sociale en veiligheidsuitdagingen met zich meebrengen voor duurzame ontwikkeling, en NEEMT MET BEZORGDHEID NOTA VAN de toegenomen frequentie en intensiteit van droogten en de verergering van woestijnvorming en bodemaantasting wereldwijd en in de EU; VERKLAART dat het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van woestijnvorming (UNCCD) de hoeksteen vormt van wereldwijde inspanningen om woestijnvorming, bodemaantasting en droogte aan te pakken;
3. ERKENT het belang van partnerschappen met meerdere belanghebbenden die multilaterale organisaties, overheidsdiensten, maatschappelijke organisaties, de particuliere sector, lokale gemeenschappen, landbouwers, bosbouwers, pastoralisten en landbeheerders, inheemse volken en andere grondgebruikers samenbrengen, alsook allianties voor de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte en het bereiken van neutraliteit qua bodemaantasting, en IS INGENOMEN MET initiatieven zoals de internationale alliantie voor veerkracht bij droogte, de Grote Groene Muur en de bijbehorende accelerator, en het Internationaal Jaar van Begrazingsgebieden en Pastoralisten, die bijdragen tot de wereldwijde inspanningen om weerbaarheid tegen droogte op te bouwen, woestijnvorming te bestrijden en bodemaantasting een halt toe te roepen en terug te draaien;
4. HERINNERT AAN de in juni 2024 aangenomen conclusies van de Raad over “de tussentijdse evaluatie van het achtste milieuactieprogramma – volgende stappen naar een groene, rechtvaardige en inclusieve transitie voor een duurzaam Europa”, en met name aan de daarin vervatte oproep tot een systeemgerichte en samenhangende aanpak van de EU op internationaal niveau om klimaatverandering, verontreiniging, ontbossing, bodemverarming, ruimtebeslag en biodiversiteitsverlies aan te pakken, vooral door de uitvoering van de op de natuur gebaseerde oplossingen die zijn omschreven tijdens de 5e Milieuvergadering van de Verenigde Naties (UNEP/EA.5/Res.5) te versnellen en op te schalen;

VERSTERKING VAN DE TOEZEGGINGEN VAN DE EU OM WOESTIJNVORMING, BODEMAANTASTING EN DROOGTE AAN TE PAKKEN

5. HERINNERT AAN de conclusies van de Raad waarin de aanbevelingen van het Speciaal verslag nr. 33/2018 van de Europese Rekenkamer, getiteld “Bestrijding van woestijnvorming in de EU: een groeiende bedreiging waartegen meer moet worden ondernomen”, worden bekrachtigd, en DRINGT ER bij de Commissie OP AAN een geïntegreerd EU-breed actieplan ter bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte voor te stellen, met als doel de weerstand tegen droogte op te bouwen en tussen nu en 2030 neutraliteit qua bodemaantasting tot stand te brengen in de EU, op basis van een volledige effectbeoordeling;
6. IS INGENOMEN MET de ambitieuze visie van de EU-bodemstrategie voor 2030 om alle bodemecosystemen in de EU tussen nu en 2050 in een gezonde toestand te brengen als een manier om woestijnvorming en bodemaantasting een halt toe te roepen en om te buigen en de groene watercyclus in stand te houden die de neerslagpatronen in het binnenland beïnvloed en bijdraagt tot waterbehoud en veerkracht ten aanzien van droogte en overstromingen, alsook de EU-missie “Een bodemdeal voor Europa” in het kader van Horizon Europa, en NEEMT in dit verband NOTA VAN de voortgang van de besprekingen over het voorstel van de Commissie voor een richtlijn inzake bodemmonitoring en -veerkracht (richtlijn bodemmonitoring);
7. BENADRUKT dat de Commissie en de lidstaten prioriteit moeten geven aan de uitvoering van de verordening natuurherstel, met inbegrip van op de natuur gebaseerde oplossingen die worden opgeschaald voor regeneratief landbeheer en proactief droogtebeheer;
8. IS INGENOMEN MET de aanhoudende inspanningen op EU-niveau om subsidies die schadelijk zijn voor het milieu in kaart te brengen en BENADRUKT dat rekening moet worden gehouden met de gevolgen ervan voor woestijnvorming, bodemaantasting en droogte; BENADRUKT dat op middellange termijn ambitieuze doelen moeten worden gesteld om dergelijke subsidies geleidelijk af te schaffen of te hervormen;
9. ERKENT dat land- en waterbeheer met elkaar verweven zijn; ONDERSTREEPT het belang van een geïntegreerde aanpak van de planning en het beheer van droogtes en semi-aride klimatologische omstandigheden, en DRINGT ER bij de lidstaten die risico lopen op droogte en/of waterschaarste OP AAN om naargelang van het geval droogtebeheersplannen op te stellen, in samenhang met acties in het kader van en geïntegreerd in relevant beleid, met inbegrip van de algemene planning van relevante beleidsterreinen, met name met betrekking tot waterkwesties als omschreven in de kaderrichtlijn water;
10. ERKENT dat het behoud van natuurlijke hulpbronnen zoals land en water van cruciaal belang is voor de menselijke veiligheid en dat woestijnvorming, bodemaantasting, droogte en waterschaarste het risico op gedwongen ontheemding, instabiliteit, onzekerheid en conflicten kunnen vergroten;

11. BENADRUKT de voortdurende steun die de EU en haar lidstaten op mondiaal, regionaal en nationaal niveau verlenen via instrumenten voor extern optreden, zoals het instrument NDICI – Europa in de wereld en de Global Gateway; VERZOEKT de EU en haar lidstaten het belang van regeneratief landbeheer en landbestuur in hun externe optreden te benadrukken en internationale partnerschappen en betrokkenheid bij de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte te blijven bevorderen;
12. BENADRUKT dat het belangrijk is de verdere integratie te intensiveren van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte in relevante beleidsmaatregelen en investeringsplannen in landgerelateerde samenwerkingssectoren, met name landbouw en voedselproductie (vooral door middel van agro-ecologische en landschapsbenaderingen, met inbegrip van biologische landbouw), grond- en stadsplanning, infrastructuur en waterbeheer; ERKENT het potentieel van agro-ecologie, boslandschappen en het herstel van ecosystemen als een geïntegreerde, horizontale aanpak die meerdere voordelen biedt, niet alleen voor bodem- en landherstel en de verbetering van de vruchtbaarheid, maar ook voor biodiversiteit en ecosystemen, koolstofopslag, aanpassing aan klimaatverandering, het efficiënt gebruik van hulpbronnen, voedselzekerheid en voeding en economische ontwikkeling;
13. ERKENT het cruciale belang van coherente financiering om duurzaam landbeheer en landherstel na te streven; ERKENT dat de financiering uit bestaande instrumenten moet worden herzien en dat er alternatieve particuliere en gemengde financieringsbronnen moeten worden aangeboden, met name met het oog op het operationeel maken van acties tegen woestijnvorming, bodemaantasting en droogte en het uitvoeren van acties voor het herstel van ecosystemen op basis van het gebruik van op de natuur gebaseerde oplossingen;
14. BENADRUKT dat regeneratieve landbeheerpraktijken, herstelinspanningen en acties om ontbossing en bosdegradatie tussen nu en 2030 een halt toe te roepen van cruciaal belang zijn om wereldwijd neutraliteit qua bodemaantasting te bereiken. In dit verband is het belangrijk om duurzame, traceerbare en transparante waardeketens tot stand te brengen die de landbouwproductie loskoppelen van ontbossing en bos- en bodemaantasting, waarbij het belang van maatregelen aan de vraag- en aanbodzijde wordt onderkend;
15. ERKENT het belang van het VN-initiatief inzake vroegtijdige waarschuwing voor iedereen (“Early Warnings for All”) voor het versterken van de internationale samenwerking en gegevensintegratie op het gebied van het monitoren en voorspellen van droogte;
16. ONDERSTREEPT het belang van het nastreven van de “één gezondheid”-benadering van de WHO bij de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte en het mogelijk maken van structurele discussies over samenhangend beleid tussen relevante sectoren en disciplines op lokaal, nationaal, regionaal en internationaal niveau;

PRIORITEITEN VAN DE EU VOOR DE 16e ZITTING VAN DE CONFERENTIE VAN DE PARTIJEN BIJ HET UNCCD EN VERDER

17. ERKENT met bezorgdheid dat de druk op de mondiale bodemrijksdommen voortdurend toeneemt en NEEMT ER NOTA VAN dat de belangrijkste oorzaken van bodemaantasting wereldwijd onder meer bestaan uit het niet-duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen, verandering in landgebruik, biodiversiteitsverlies, niet-duurzame landbouw en landbouw-expansie, ontbossing, stedelijke wildgroei, bodemafdekking, ontvolking van het platteland, vervuiling, klimaatverandering en de winning van delfstoffen;
18. IS INGENOMEN MET de werkzaamheden en NEEMT NOTA VAN de verslagen van de intergouvernementele werkgroep inzake droogte voor het in kaart brengen van opties om het proactieve beheer van droogte wereldwijd te verbeteren, en van de intergouvernementele werkgroep inzake de tussentijdse evaluatie van het strategisch kader van het UNCCD voor 2018-2030 om prioriteiten vast te stellen en aanbevelingen te formuleren voor de tweede termijn van het strategisch kader van het UNCCD;
19. BENADRUKT dat de maatregelen op alle niveaus moeten worden opgevoerd om woestijnvorming, bodemaantasting en droogte en de aanjagers ervan aan te pakken, met name door vastgestelde en beproefde oplossingen voor de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte te mainstreamen en op te schalen, met inbegrip van het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, circulaire economie, regeneratief landbeheer, agrobosbouw en duurzame begrazingstechnieken, agro-ecologische benaderingen en proactief droogtebeheer;
20. DRINGT, met het oog op de verwezenlijking van neutraliteit qua bodemaantasting uiterlijk in 2030, AAN OP de transformatie van landbouw- en voedselsystemen om deze duurzaam, droogtebestendig en klimaatslim te maken, op basis van de 13 beginselen van agro-ecologie die zijn vastgesteld door het deskundigenpanel op hoog niveau inzake voedselzekerheid en voeding van de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid van de FAO; ONDERSTREEPT de relevantie van de bijdrage van de Agroecology Coalition en het internationale 4 promille-initiatief;
21. BENADRUKT dat de kennisbasis van het UNCCD moet worden versterkt en dat de ondersteuning via de commissie voor wetenschap en technologie moet worden verbeterd om beter geïnformeerde besluitvorming te vergemakkelijken; ONDERSTREEPT dat de verstrekking van nuttige instrumenten via de koppeling tussen wetenschap en beleid (Science-Policy Interface – SPI) moet worden versterkt, om de samenwerking tussen de SPI, de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering en het intergouvernementeel platform voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten te versterken en internationale en nationale wetenschappelijke organisaties, waaronder de academische wereld, en andere gemeenschappen bij het proces te betrekken;

22. BENADRUKT dat een efficiënt en doeltreffend UNCCD-secretariaat en een solide begroting die geschikt is voor het beoogde doel, met inachtneming van de kosteneffectiviteit, voorwaarden zijn voor een betrouwbaar administratief en financieel beheer van het UNCCD; HERHAALT dat het belangrijk is rekening te houden met de door de Gemeenschappelijke Inspectiedienst in nauw overleg met de partijen bij het UNCCD gedane aanbevelingen, en met name met de beginselen van goed bestuur, doeltreffendheid, transparantie, onpartijdigheid, verantwoordingsplicht en risicobeheer;
23. PRIJST de goede samenwerking tussen het Wereldmilieufonds (Global Environment Facility – GEF) en het UNCCD, die heeft geleid tot de recente verhoging van de steun van het GEF om landen die partij zijn te helpen hun rapportageverplichtingen na te komen en transformatieve projecten en programma's uit te voeren om neutraliteit qua bodemaantasting te bereiken, met inbegrip van hun vrijwillige doelstellingen op dit vlak en het opstellen van hun nationale droogteplan;
24. IS ZICH BEWUST VAN de komende 9e middelenaanvulling van het GEF (GEF-9) en ONDERKENT dit als een kans voor de Conferentie van de Partijen (COP) bij het UNCCD om een aanzienlijk deel van GEF-9 voor het aandachtsgebied “bodemaantasting” aan te vragen en tegelijkertijd de nevenvoordelen met de andere vier aandachtsgebieden van het GEF aan te moedigen;
25. ONDERSTREEPT, in overeenstemming met de verklaring van Abidjan van de UNCCD COP-15 over het bereiken van gendergelijkheid met het oog op een succesvol bodemherstel, het belang van gendergelijkheid en de versterking van de positie van alle vrouwen en meisjes. De landrechten van vrouwen, hun betrokkenheid bij besluitvormings-, plannings- en uitvoeringsprocessen, capaciteitsopbouw en hun toegang tot waardeketens en financieringsinstrumenten moeten worden versterkt om te zorgen voor een genderresponsieve en transformatieve uitvoering van het UNCCD;
26. IS INGENOMEN MET het bijeenroepen van de gendercaucus en jeugdcaucus tijdens de UNCCD-COP16 als belangrijke platforms voor de bevordering van gendergelijkheid en intergenerationele rechtvaardigheid in het kader van de uitvoering van het verdrag;
27. ONDERSTREEPT, in overeenstemming met de vrijwillige richtsnoeren voor een verantwoord beheer van grondbezit, visgronden en bossen van de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid, het belang van zekerheid van landbezit voor duurzame ontwikkeling en de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte;
28. BENADRUKT het belang van de volledige en inclusieve deelname van inheemse volken aan besluitvormingsprocessen, in overeenstemming met het recht op vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming;

29. BENADRUKT dat de bevordering van jongerenparticipatie van cruciaal belang is voor de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte; ONDERSTREEPT de noodzaak om jongeren mondiger te maken met de nodige middelen, opleidingen, platforms en beleidsinstrumenten, zodat zij doeltreffend kunnen bijdragen aan de missie van het UNCCD;
30. BENADRUKT het belang van een maatschappijbrede benadering en van inclusieve deelname aan de besluitvorming en VERBINDT ZICH ERTOE een gunstig klimaat te bevorderen dat de actieve deelname en betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij het UNCCD bevordert; ERKENT dat maatschappelijke organisaties en het panel voor maatschappelijke organisaties van het UNCCD voldoende middelen en opleiding moeten krijgen zodat zij doeltreffend kunnen bijdragen aan de missie van het UNCCD;
31. IS INGENOMEN MET de VN-gedragscode ter voorkoming van intimidatie, met inbegrip van seksuele intimidatie, en ROEPT OP tot een onbelemmerde toepassing en uitvoering ervan in het kader van alle UNCCD-processen, met name tijdens multilaterale conferenties;
32. VERZOEKT de UNCCD-COP beter rekening te houden met de gevolgen van schadelijke subsidies die bijdragen aan woestijnvorming, bodemaantasting en droogte; SPOORT de UNCCD-COP met klem AAN dit onderwerp op de agenda van de volgende COP te plaatsen om na te denken over de vraag hoe dergelijke subsidies geleidelijk kunnen worden afgeschaft en geheroriënteerd naar duurzamere landbeheerpraktijken, waarmee ook wordt bijgedragen aan de uitvoering van doelstelling 18 van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal;

SYNERGIEËN MET ANDERE MULTILATERALE MILIEUOVEREENKOMSTEN EN INTERNATIONALE PROCESSEN

33. ERKENT de onderlinge afhankelijkheid en onderlinge verbanden tussen woestijnvorming, bodemaantasting en droogte, klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, waterschaarste en verontreiniging; BEVESTIGT vastbesloten te zijn deze noodsituaties op doeltreffende, geïntegreerde en coherente wijze aan te pakken; BENADRUKT de essentiële rol van duurzaam landbeheer en landherstel en de noodzaak om de verwevenheid van water, voedsel, gezondheid, land, biodiversiteit, klimaat, ontbossing en verontreiniging op een sterke, holistische en geïntegreerde manier aan te pakken die wederzijds voordelige strategieën omvat, met sterke sociale en milieuwaarborgen, onder meer door middel van op de natuur gebaseerde oplossingen zoals gedefinieerd in UNEP/EA.5/Res.5, en ecosysteemgerichte benaderingen; BENADRUKT dat afwegingen tussen compromissen tot een minimum moeten worden beperkt en dat synergieën moeten worden gemaximaliseerd;

34. IS ZICH BEWUST VAN het feit dat de 16e zitting van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit (VBD), de 29e zitting van de Conferentie van de Partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) en de 16e zitting van de Conferentie van de Partijen bij het UNCCD elkaar snel opvolgen, wat een unieke gelegenheid biedt voor de Verdragen van Rio om elkaar wederzijds te ondersteunen, bij te dragen tot de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en de verwezenlijking van de SDG's ervan, en klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en woestijnvorming, bodemaantasting en droogte op synergetische wijze aan te pakken;
35. ZET ZICH TEN VOLLE IN om het verlies aan biodiversiteit, de aantasting van ecosystemen, land, water en oceanen, klimaatverandering en verontreiniging op doeltreffende en geïntegreerde wijze aan te pakken, en ROEPT derhalve OP TOT nauwere samenwerking en versterking van de synergieën tussen de drie Verdragen van Rio en andere multilaterale overeenkomsten en initiatieven op alle niveaus, met inbegrip van financiële instellingen, andere relevante VN-initiatieven en internationale processen;
36. ROEPT OP TOT betere samenwerking tussen het VBD, het UNFCCC en het UNCCD op alle niveaus, met name wat betreft de uitvoering van het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, de Overeenkomst van Parijs en het programma voor het stellen van doelen inzake bodemdegradatieneutraliteit, door beter gebruik te maken van de Gezamenlijke verbindingsgroep van de Verdragen van Rio, nauwere samenwerking en synergieën tussen hun COP's in 2024 en daarna, teneinde ook de mogelijkheden voor gezamenlijke werkzaamheden tussen de verdragen en meer samenwerking op nationaal niveau te verkennen, met name bij de ontwikkeling, herziening en uitvoering van nationale biodiversiteitsstrategieën en -actieplannen, nationaal bepaalde bijdragen, nationale adaptatieplannen, nationale actieprogramma's, vrijwillige nationale doelstellingen op het vlak van neutraliteit qua bodemdegradatie, nationale droogteplannen en nationale trajecten voor voedselsystemen;
37. ROEPT, specifiek wat betreft de bestrijding van ontbossing en de noodzaak om het behoud, het herstel en het duurzame beheer van bossen te verbeteren, en indachtig de resolutie van de 19e zitting van het VN-Bossenforum over de tussentijdse evaluatie van het strategisch plan voor bossen van de VN en de daaropvolgende besluiten van de FAO/COFO, OP om beter gebruik te maken van het Samenwerkingspartnerschap inzake bossen en VERZOEKT het Departement Economische en Sociale Zaken van de VN zijn op nexus gerichte ondersteuningsactiviteiten te versterken om ook proactieve sectoroverschrijdende acties te bevorderen met het oog op de bestrijding van woestijnvorming, bodemaantasting en droogte.